

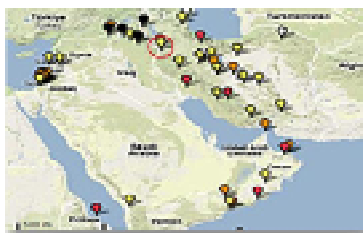
هۇرامان

گوشاریۆه گرد لایهنه ی مانگانەن دەستەو نویسەرا هۇرامانی بەرشکەرو زمارە 19 و

مانگو 3 و سەئەو 2009

نە ۆرۆز

هەئە بجه و
هۆرسە نگیۆ
ی 21 سەئە

جە سە عاتیۆه نی
جە هەئە بجه و وی
زەنی و یشا سوچنا

بەپەلو راپۆرتیۆه یونسکۆی زوانو هۇرامی یوو چە
زوانە کان کە هەپەشەو داینەشیەیش چەنە کریوو

پەرلەمانو کوردستانی رۆ جەئەلا بیەیی مەلامستەفای
کەرو بەپشوی رەسمی وەلی کارەساتو هەئە بجه ی
مەکەرۆو بەپشوی رەسمی

دەسەو نويسەرا گۆشارو ھۆرامانى

ناسۆيارەيى asso.byari@telia.com

ھەورامان عەلى تۇفيق Berzi-san@web.de

نەردەلان عەبەدۇللا ardelen4@yahoo.de

ھەورامان عەبدولرھمان ha wrama nabdulra hman @ho tmail. co

پیرست

- 4 ----- ھۆ سۆچنای ژەنا جە ھە لە بچە
- 4 ----- ھەوالی ھۆرامانی
- 5 ----- یادو ھە لە بچە جە ئەلمان
- 6 ----- پیدیا بەی بارزانی و پشووی فەرمی
- 7 ----- ھە لە بچە ھۆرسەنگینو ھەسالا
- 13 ----- زوانو ھۆرامی و یونسکو
- 17 ----- ھە لە بچە
- 18 ----- نەورۆز
- 26 ----- زایە
- 27 ----- نەورۆز

جهسه عاتيوه نى جهه له بجه دو وى ژه نى وىشا سوچنا

سه عات جه شاروچكو سىروانى
ژه نيوه ته رى به دره جو 85 هوش
سوچنان. به پا ساپته كهى ، پوليسو
توندوتيزى دژو ژه نا ،
ليكوئينه وهسرو بابته كهى
كهروونه .

به پا هه واليو وسايتى بوك ميدياى ،
پو 18.03 جهسه عات 11 ى
نيمپو ى جه شاروچكو خورمالى
ژه نيوه و يش سوچنان ، كهجه سالو
1983 جه نه لى بينى و ژه نويانهى
بينى . به پو 80 دهره جى ويش
سوچنان . ههر هه مان رو ، هه مان

جه ده گاو ژيوارى 3 يانى ويرانى بلنه و 30 كه سيش ناوارى بانى

به شيوى قرؤ خه لكو ده گاو ژيوارى
ته رسشا همن ، كه كه شو و شاهو
ديسانو پميووه . ههر پوكه تهى به شيو
قرؤ خه لكو ده گاو نه گيا لينيوه يانه كا
هوشا . به پا ساپته كهى ئهى
كاره ساته ، زيانو 200 مليون

به پا هه واليو وسايتو رو داو نيئى ،
پو 04.03 جه ده گاو ژيوارى سهر
به شاروچكو سهر و ناوى ، به شيو
كه شو شاهو ى رميان و بيهن به ماپو
ويزان بيهى 3 يانو ناو اره بيهى 30
كه سا ته ريش . به پا ساپته كهى ،

تمەنىش بىيەن . ياگوو ئامازەيا ، دەگىۋە گولانجولىنە و گنۈنەبەشو دەگا ژىۋارى جەخانەۋادا بېكمىۋو .
رۇژھەلاتو ھۆرامانى .

يادو ھەلەبجەى جەھۆرامان

كۆمەلىۋ روشنىۋىرو نووسەرى ھۆرامانى ، ئىستىقالو ھەلەبجەى ئامادەكەرانى . بەھجەت سان ئەحمەد ، ئەندام وليژنو ئامادەكارو ئىستىقالكەيە ، بەسائىتو پوك ميدىاش وات (جەراۋ خاتو نوخشە ناسح ، بەرئوبەرو ناحىۋ بيارەيۋ ، پەيوەندىما بەفوئاد رەزاي قاىماقامو ھەلەبجەى كەردو ، ئايش رەزامەندىش دەربىرى ، پەرو 3 مىليۇن دىنارىش پەي سەرف كەردىمى) .

يادو ھەلەبجەى جەئەلمانىا

پېكخراۋ چاكى و چەنى كۆمەلىۋ پېكخراۋى تەرى ، رۇ 14 03 جەشارەكا كۆلن و بەرلىن ، چەند سىمىنارو چالاكىش پەي يادو ھەلەبجەى سازكەرد . جەشارو كۆلنى ، پېكخراۋ چاك و مالى كوردو ئەلمان و ژناى كورد لەتاراۋگەو چن پېكخراۋى تەرى ، سىماينارىوشا سازكەرد . خاتوو رووناك ئەحمەد ووتارو چاكىش واناۋەو ، باسو يادو

ھەلەبجەىش كەرد . جەشارو بەرلىنىش ، پېكخراۋ چاكى و كۆمەلىۋ پېكخراۋى تەرى ، يادو ھەلەبجەيشا كەردۇ .

ۋەلى بەداخۇ خەلكىۋى قرەكەم ئامادۇ ئەى سىمىنارو يادا بانى ، كەئىلىش خەۋشىۋى گۆرەن پەي رموەندوكوردى جە ئەوروپانى .

**پەرلەمانو کوردستانی رۆ جهئەلابیە مەلامستەفای کەرو
بە پشوی رەسمی وەلی کارەساتو هەلەبجە مەکەروو
بە پشوی رەسمی**

نەکریا بە پشوی رەسمی . بە پا
رۆژنامۆ ئاویئەنی (ژمارە .
10.03.2009) ئەی بیریارۆ
پەرلەمانیئ بیەن بە مایۆ نیگەرانی
قڕۆخەلکی ، چونکە تەهی هیج
مە عقوول نیا ، رۆ جهئەلابیە
مە لامستەفای کریوو بە پشوی

جەسەرەتاو مانگو ماری،
پەرلەمانو کوردستانی بیریارشدا
کەروا (05.03) یادو راپیرین
11.03 یادو ریکوتنامە ی ئازارو
1970 ی ، 14.03 یادو جهئەلابیە
مە لامستەفای، 20 و 21 یادو
نەورۆزی ، کەروو بە پشوی رەسمی) .
وەلی یادو کارەساتو هەلەبجە

بريندارا ھەلەبجەي نيا . ئيمەپسۇ
گۇقارو ھۆرامانى دواجەپەرلەمانو
كوردستانى كەرمينە ، كەمشو
16.03 كرىۋ بەپشووورى رەسمى .
ئينەكەمترين ۋە فاداريا پەي
خانەوادۆ شەھيدا ھەلەبجەي .

رە سىمى ، ۋەلى كارەساتو
ھەلەبجەي نەكرىوو بەپشووى
رەسمى . ئينەمايۆ ئۆپەرو
شەرمەزىيا پەي پەرلەمانوو
كوردستانى . ئينەماناش ئانەئى ،
كەپەرلەمانو كوردستانى ، ھىچ
رىزو حورمەتش پەي شەھيداو

ھەلەبجەو ھورسەنگىۋى 21 سالە

مىژۋى و بو بەسەرچاۋىۋى
راستەقىنەپەي دراسەكەردەي
ئەكادىمى و دماجار بو بەوانىۋى
تارىخى و ئارەقو خەجالەتى
پەي ئانىشا
كەبەچەمكەپىروزەكاو سەرۋەرى
گەلىو مافو مروۋىو، دىموكراسى
گەمەكەراو
گەرەكشانەنەخشيۋەي
ئىمپىريالىزىمى سەردەمىانى
(مودىرنە) كىشا پەي

يو جەكارەساتەتراجىدىيەكاو
سەردەمو مودىرنەو ئاروئىما
قەتلۆ عامەكەو ھەلەبجەو
ئىمەن . پەي ئينەيەپىناسىۋەي
پوشنەش پەي مجبورە، ۋەپەي
ئىنەيەمروۋف دوسەكى
سەرزەمىنى تاوا پسەو
تاوانەكاتەرۋ رۋاندايو،
ھىرۋوشىمايو، ناكازاكيو،
قىتئەنلىمىو، بوسنەيو ، دارفورىو...
تەم . وزاشەنەدلى لاپەرەكاو

گوشیشا ره وه شبه ختیو،
سهر بهر زیبا و بهر په فاهیته و
بژیوا، که چی باز هم
کاره ساته تراژیدیه کی
جه جیهانه نه پسهو، قنمته یو،
قه تلو عامو مهرد میو، به زینانی
که رده یو، نه شکه نجه دایو،
ناواره بیو دهر به ده ریبه یو،
یانه ویرانیو سرگره دانی و
به شور یایو، ناوارا بیو...
قپر که رده یی به ده سه جه می و
..تدم. همر زیاد که را.

کاره ساته تراژیدیه بیو یینه که وه
هله بجه و نیمه کریو جدوی
دیمی سهره کیو ته ماشه کریو. یوشا،
هه قنه سایوبی جه کوششو میلله تیوی
که دژو پاکتاو که رده یشو نه سه پر یو
نه ژادیش بیه بی به ده رده یی
بیده رمانه و دوژمنه که یش. ئی
دوژمنیچه هورگیرو دیسکورسو
ناشیونالیزمی شوئینی عه ره بی بی
، پوکه یی هورست بی

د اگیر که رده وه
نه ته وه بیده سه لاته کا، تاوه کو
بهر ژه وه ندیه سیاسیو
ناپوریه کاشا مسوگره که را،
حه زم که رد هورسه ننگنیو پهی
هه له بجه یی وزو وه روده مو
وانه ری وه شه ویسی.

کریو پیا هورسه ننگنیوی واقعی
که رو پهی هه له بجه یی.
چونکه یی اگی سهرنجیه نه که چی
سهرده مو گه شه که رده یینه نه، چی
سهرده مو تکنه لو جیا یینه نه،
چی سهرده مو به دیمو کراسی
که رده یینه نه که گر که س نه مان
وه نه (هه رکه سی جمنیو
دیمو کراتخوازا)، هه ریاسه چی
سهرده مو هه ره سه و عه له مه یو
به مو درن که رده یی جیهانیه نه،
جیاتی ئانه یه مه ردمه کی
جیهانی پی گردو نورمو
تیوریه به رزا وه که چرپیا

د وژمنه که شیش . که واته تاومی
ولچمی نی
میلله ته دلسافه ته حد دیوهی
مهردانیش که ردینه دژو زوردار او
داگیر که راو وهد ماجاریچ
ده ولته ته ئه قلیمی و نیوده ولته تیهکا .

دیمی دوه مشا، که ههله بجهش
په نه دراسه که رمی، تاومی
پاسه و اچمی که ترسناکیو سامنلکی
کاره ساتو ههله بجهی
ئانه که چاساته و مخته دژواره نه کو
مه لگه و مو قایه تی و زلهیزه کی
جیهانی نهک بیده نگیشا نیشا نه دا
بلاکو تاوانه که یچسا سړپوش که رد .
ئاخر ئا بوسیاره بی وه لومی چاگو
سه رچه مه گیرو که هر زلهیزه کی
ویچشا بینی دکتا توره که و به غایشا
هاوکاری کردو هر بړیو
جه کو مظاگو نیوه ولته تیچ بی
وختو

ویشه نه پرنسیپه دیموکراتیه کیش
نیئ سهر و کاغز بو هر ویچشا
بینی چارو گهر دونی مافه کاو

کاره د ورجه مو قایه تیه . دیسان
کاره ساتو ههله بجهی ته حد داو
میلله تیوی هه ژاری بیکه سیبی
وه رانه ورو ئا رهو ته شو قینه یو وهرو
چه ماو گردو جیهانیو زلهیزه کلو
جیهانیو . چونکه جاوخته نه که کورد
پاریزگاری جه وجود و ویشکهری
پیغه مبره کی مافی مو قایه،
دیموکراتخو ازه کیو، زلهیزه کی
جیهانی چه پو پاسره پالپشتی و
پاریزگاری شو قینه کاو به غدای
کهرینی و کاسه و چه میشابی و
به گرد شیویو یاردی ماددیو
مه عنویش دینی . چی
ساته و هخته نه مردمو کوردی چیرو
فشاریوی فره یه نه بی . هیچ
ده ولته تیوی هامساو نیوده ولته تی
لایچش وه نه نه که ریوه . سهره پو ئی
گردو فشارو توقنایو بریه یو په منایو
کاولکه رده یه، هیشتای کورد په تاش
نه برده په یی هیچ جوهره کاریوی
نا مو قایه نه ی، ئه رفانایو ترور کهرده ی
یان ده سد ریزیکه رده ی وه رانه ورو

ئانا ویزمی به ئاشکرا روزانه چه نی
پاشماوه و خاڤکو هه له بجهی زو زو
توشو نه وه شیه کاو کانسهریو،
کۆلۆنبو، ئیلتیهابکه رده و شوشه کاو،
نه زوکیو، جه بارشیهی زارولا با.

ئانه یچه که داخه و سهرو داخانه و
ئیشی فوه تهرش ههن پهی
هه له بجهیه نه وامه نکا، گوشنه دی
و ویکه پرکه رده ی
ده سه لاته کوردیه که یمانه که تا ئیسه هه
هنگامیه ی جددیه ش
نه نیئنه وه کوششیوی شیاوش
نه که رده ن پهی ئیسته یۆ میتودیوی
که پارگرو ئی ته رسه ییوو، که خه لکو
هه له بجهی خهریکا دوچارو
خزیکه ییوی ته ری بووه. هه رپۆکه ی
هه له بجه چیولای جیاوازتهر
ویشمرمانو وه یاده کیچش مه با
پسه بونیوی سیاسی. هه له بجه و
چیلولای جیاوازتهر پامانئ نا
که هۆری سیاڤو ژه هروارانو خه لکو
ئا ناوچه یه پره مابوو، یان ئاسه وارو
ئا دراما گۆرهبه پاک بیه بووه، یان

مروقیچشا دا گوشو گردو مه ردمو
جیهانیه ره. ئه ی ئی لافاڤو ونیو ئی
پاشاگه ردانیه و ئی ده ربه دهریو
مالویرانیه جه ناوچه جیا جیا کاو
جیهانیه نه خه تاو کینه؟ تو واچی
مروقا یه تی ده سه لاتو یاسئو
شکه نه بهرو را پی گرد
کرده وه نامروقا ئیا گیرو
وه ئا مروقا د ووروا یچه که به نامی
دیمو کراسیو مافو مروقیۆ که وه رو
به رژه وه ندی سیاسیو ئابوری ویشا
مه ردمه بیده سه لاتو هه ژاره کا ته ری
دلینه به را، شه رمه زار نه که رو؟
به به پروا من مشوم بوو!

کاره ساتو هه له بجهی نک دژو
مروقا کابی هه له بجه نه،
گیره جینۆسایدیوی دژو گردو ژیانئ
به گردو ره کاشۆ، مروقا ئاژه لو
داروده وه ن، سه رچه مه و ئاوه کا گرد
ژهه راوی کرییو مه ردی.
چانه یچه ترسناکتر به رده وامی
ئاژه راوی بیه یه رهنگدانه وپوش
ههن سهرو نه وه کاو ئایینه یچ.

وہشیو چراخانی. یان په پړیو
جه بونی زهردو سوریو نالو والیو
که یفو گه مهو زارولا، هه تا
به شانازیو گرد سالیو پیسه و په رسمی
جه 3/ بلی په یلاو شه هیدا کاو
خاسخومی، چه پله پزانو
سهرکه و ته و ژیانی ملو نه همامه تیو
گومایو نه زان بهر که رمی. به لام
که ئی بارود و خشه په ی نه کریا ده یتر
هه له بجه چیولای هه له بجه یو ته ربوو.
چون ماوه و 21 سالان ههر که وه هار
مه یو
که جه کوردستانه نه ماویا خاسشا
په ی ملو و هرو خاسشا په ی نامان
جوتو فرتشانه سهرو هه ستو سوزو
ویجدانو بریندارو خه لگو شاریه ره،
سهرو دارو دهو نو که لاهه کاو
شاریه ره، سهرو سینه و دلو
لاشه کونکوت کریا و په پ
جه زامقوله که و
هه له بجه یه ره فهرشی سوری
یاو اره په ی دوزمنه کاو هه له بجه ی.
به لام نانا وینمی ئیسال زه نگو ئیشا

ئیسه خه لکه که کش جه ئیسراحه تیوی
فهو قاعده نه هه وای پاکو سازگل
هورلوشو، جیا و از ته را پامانی نا
که موچر که و نه و چه لکانای ئیشو نا
کوسه گوره یه جه کولی ویجدانو
دهسه لاتییو و هز تیور و سهره و ویش
هورشگر ته بوو. هه رپاسه هه له بجه
چیولای هه له بجه یو ته را جیا
جه سالی و یه رده ویش، به لام پامانی
نا که ترا ئیدیا و کوشته ی
دهسه جه می شاره که ی کریا بو
په مزه و نه فره تی په ی بیه
چه که کومل کوشه کا جه جیهانو
مود پرنه یه نه و قه ده غه که رده و
به کار ئارده یشا بوو. دیسان
ماچوه هه له بجه و چیولای
هه له بجه یو ته ربوو، به لام پامانی
نا که لاشه ی هه لاهه لاش فاریا بوو و
نا هیوش ناما بووه و هره ره و
بیه بووه به شاریوی فانتاسیو
نمونه یی جه ناوه دانیو ژیانی
سه رده میانه ی که په پ بوو جه بهر هم
ناورده یو جه کار که رده یو جه شادیو

بهرو چيرو خاكي . په ننگبوو
خه لكانيو با ئي قسيسا
لاوه دروسه نه بوو يان نه سه له ميا ،
به لام مه گهر نه ديما جباي گولواران
كه رده ي گه نه كاو هه له بجه ي
جه وينيشا نديوه نه گولله وارانيشا
كه رد ي ته نها تاوان چشا ئانه بي
په خنه شا جه ده سه لاتي كوردي
گرت؟ ئه ي دژو ناره زايه تي
خه لكه كه ي نه جميوه ؟ مه گهر
نه فيرو عاميشا په ي گه نجا
به رنه كه رد؟ چي هه ره شيو
ئيدامشا به كارناورد په ي سه ركوت
كه رده و شاره كه ي؟

به لام با گر كه س بزانو، چپولاي
هه له بجه ئارام ته رو سه رحالته ر بوو
جه سالآ ، چونكه دلله ماتمه مينو
په ره كيو ، هه نسكي هه زاره ها
چه مه پر چه هه مي دا په نه ما ماچا
ئيسال هه له بجه 3/
په نه مه راسي موي تاي به تو ئارام
په ي ويش گيرو، چي روه نه گر كه س
گه ره كشا سينه ب نيو سينه و دللو ئيشو

له رزا، زوانشا ده مشانه مه گيلو،
مه زانا چه نيو به كام مي تود وه هاري
په وانه كه را، مه زانا چ
پاساو يوه بار او په ي خه لكو شاري
(كه وه ختو هورچنيه بچ
ئيتي خاباتي) ئامان. خه لكو
شاري ئيتر ته شريفاتي بي بايه خشا
گه ره ك نيا ، نمازايچ به رده وام بوو.
خه لكو شاري به يه ك ده نگ بپيارش
دان نا فيستيقال كه رده ي، نا
مؤنومي نت، نا چه پليو هه رسي
تيمساحاويي، نا ئاماي هيج
وه فديو ي، نا وه عدو به ليني
پروپوچي. چونكه په ي خه لكو
ئيشاريه دلره قي ده سه لاتو كوردي
جياوازيوي فرهش نه بي چه ني
دوژمنه كه يش. 21 سالين ئارو
سه واي بي شاريه كه راو به ليني
درويش مداپه نه، كه چي تازه بووه
سيانديو خه رده ليش چه نه ميو
يانه كيش هه ركه لاويني،
وه خه لكه كه پچش يوه يوه ي خه ريكا
په واش په واش ئوميدو هيواكاش

سيمبولو بهر ننگارييهی جه پيناڤو
ژيانیه نه، وه بو به مهگته بيو پهی
دراسه کرده و عهد اله تيو
داد پهر وه و هر يو نازادی پهی
کومه لگا گاتهری. به هیوا و هه ننگام
نیای پهی نی چه مکه پیروزا.

هورامان عبد الرحمان

2009/3/15

سوید / لوند

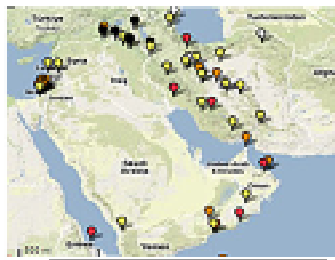
نازاریشو، چی روه نه خه لکو
هه له بجهی تن تن باوشی کهرو
هه یکه مه پیا که و شاره که یشهره و
هه تا شه و رويو سرودیوهی نازاده و
نارامه پهی ویش وانو. په یامه و نی
سروده تازیچه نانه که ژیانش پهی
گیلوه، چونکه هه له بجه گهره کش
نیا هه تا هه تایه شه هید بو،
تمه دارا سوزایی ژیانی و ته پایی
نومیدی گیلوه پهی ده ماره و شکو
بیه کاش. هه له بجه گهره کشا کرویو

به پاو راپورتیوه یونسکوئی زوانو هورامی یوو چه زوانه کن که هه ره شه و دایه شیه ییش چه نه کریوو

هورامان مه ای تودین

به یانو رۆژنامه وانی یونسکوئی
ژماره 15/ که به روارو 19.02.2009
جه پاریس کارتییوه تازه و زمانه کا
د نیایش به شیویوه ئه لکترونی
وه لاشکه ردو ..

جه راپورتیوه که نه ئا ما ژه به گرد
زوانه کا دونیای درایان که متریسی

... ئا زوانی ئینئ سهرمه رگه نه ...
زمانه مه رده کی که جه ساله و 1950
وه دلینه شینی) .

هه ندئ جه زانیاریه کا ئی
راپورتیه بیه ن به مایه و دله راوکی و
تهرسی جه چن لایه نیوه چونکه که کوو
6000 زوان که د و نیانه قسیشا
په نه کریا ، نزیکه و 200 زوانی
جه ماوه یه ری نه واوه دلینه شینی و
573 زوانی تهر ئینئ
سهرمه رگه نه و 502 زوانی تهر
به شیویوه مه ترسی دار ئینئ و هرو
هیرشو دلینه شیه پنه و 632 زوانی
تهر ته رسه و دلینه شیه شیا ئینا
سه رۆ و 607 زوانی تهر
جه زوانه لاوازه کانی .

پهی نمونه ی
جه راپورتیه که نه ئا ماژده ریان پهنه ی
که زوانی که مه تر جه که سی قسیش
په نه که را جه د و نیانه و 178 زوانی
تهر جه به ی نو 10 تا 50 که سی
قسیش په نه که را .. د ماتهر ئا

دلینه شیه شیا ئینا سه رۆ یا ئینیشا
که دلینه شینی .. بیگومان زوانو
هۆرامی یون جازوانا
که راپورتیه که نه ئا ماژه ژ په نه دریان
و ئینا چا قوناغه نه که به دلنیایی
مه ترسی دلینه شیه شیا جه نه کریوو
...

ئا ماژه به زمان جه د و نیانه کریوو
که ته رسه و دلینه شیه شیا ئینا سه رۆ
جه د نیانه و به رپواو راپورته که ی
ئه گهر ته مام که رده و راستکه رده یو
و تازه که رده یو شیا
به شیویوه به رده وام جه لایه نیوو
ئانیشا وه که زوانه که ی به کار مارا
جه ته رسه و دلینه شیه ی پرگار کریوو
..

راپورته که ته مامو زوانه کاش سه رو
پهنه ی به شا وه د ابش که رده ن ...)
لاوازییه کا ... ته رسه شا ئینا سه ر ( )
زوانو هۆرامی چیه شه نه ده ست
نیشان کریان) .. به شیویوه مه ترسی
دار په لامارو دلینه شیه شیا ئینا سه ر

د هوروبه رشه نه چو نکه زوانه کا
راستیوه فرجه زانسته کا سروشت و
د نیی به روزا .

شاره زا زوانه وانه کا که ژماره شا
زیاتر جه که سان ئیشاره تشا
په نه یه دا که دلینه شیهی زوانه کا
جه دونیا نه به یی جیاوازی
جه ناو جه کانه بلا بووه که زیاتر
گیلوه په یی بارودوخه ئابوریه کا ..
جه ئه فریقا واری بیلانی
که وره وه خطکی چاگه نه زیاتر
جه زوانی جیاواز هن و پیشینی
ئانه یه کریوو که % ئازوانا
جه سده و داهاتوینه کوتایشا
په نه می .

ئه تله سه که باسو ئانه یه کهرو
که وولاته کا هیندو ئه مریکا و
به پازیل و ئه نده نوسیا و مه کسپک
که به وولاتی فره زوان مشناسیا
جه گرد لایوه زیاتر مترسی
کوتایی زوانه کا کریوو .
جه ئوسترالیانز وانی هه نی

زوانه یه ده ست نشان کهرو
که د ماتر ساله و 1974 ی کوتایش
په نه یامان که زوانو جه زیوه و (مان
(دماو کوچو (نید مادریل) و زوانو
(ئاسکاس) جه ته نزانیا که ساله
1976 کوتایش په نه ئاما ، و زوانو
ئوبیخ) کوتایش په نه ئاما دماو
کوچو (توفیق ئیسنش)
جه تورکیانه ساله و 1992 و زوانو
ئیاک) جه ئالاسکا دماو کوچو)
ماری سمیت جونز) جه ساله و 2008
کوتایش په نه ئاما .

به ریوه بهرو گشتی یونسکو ( )
کویشیرو ماتسورا) واتش
که دلینه شیه و هه زوانیوه یانی وون
بیهی میژو و ره سه نایه تی و لایه نو
کومه لایه تی رۆشنبریوه که ئه ده ب و
هه رکومه لایوه جه هه لبه ست و چیروک
و لایه نو هونهر یوه جا
کوملگایانه که به کارمیو .
ئه گهرچی نه مه نه ی زوانه کا سهرو
حساب و په یوه ندییه کا ئینسانی و
جیاوازیه بایه لوجیاکا

جه نهمه نهی فره چا زوانا و گرنگی
دای خالکا نیوه چالاک و گرنگی دای
به زوانه کا پیش بینی کریوو که ئی
زوانی رۆژگار یوه زینی
با و پپسه زوانو (کورنیه جه کورنوال
، یا زوانو سیسی جه کالیدونیا ...

سهره راو دلینه شیه و فره جه زوانه کا
و به پیچه وانوه ز یاد بیه و پهره دای
به فره جه زوانه کا تهری گیلویه پهی
ئا سیاسه ته زوانه وانیهی که کارشا
سهرکویان پیسه زوانو ئیمارا و
کیتشو جه بیرو و ماوری
جه نیوزله ندا و گارانی جه پارا گوی
و چن زوانیوه تهر جه که نه داو
ئهمریکا و مه کسک

تهر سه و دلینه شیه یشا جه نه کریوو
به پاوو قوناغه جیاجیاکا .. فره نسا
26 زوانیش تهر سه و دلینه شیه یشا
ههن که زوانیشا ئینی
سهره مهرگه نه و 8 زوانیشا ئینی
خه تهریاته نه و 5 زوانیشا ئینی
لاوازیه یینه .

چه نی سهرجه م زانیاریه کا
جه لایه نی سلویه و، چن
لایه نیوه ئیجا بیش نیشانه دا
که نمونه و ده ولته تو بابوا گینیا
تازه که فره تهر جه زوان جه ییشگیرو
که مترین زوان تهر سه و دلینه شیه ییش
چه نه کریوو که یاوا 88 زوانی ..
جه لایه نیوه تهر یو که باس

هه له بجه

دانا فهنی - 1995

بوۆتۆی ده لێم سرووده که ی
عاشقانی وولاتی من

ئه ی خاکه که ی به خوین سهور
بووی شه هیدانی کوردستانم

ئه ی هه له بجه په نجده ره که ی
قووتابخانه ی سه رهه لدانم

گه ر ئه م جاره خواوه ندی ژین
پێگه بدات من بێمه وه

خاک و خوۆلت وه کوو که عبه ئه ی
په قبییت ده لێمه وه

ئه ی په هیله ی بارانی پاش گه
رهمه سییری خه یالی من

ئه ی ئاشنا ی خوشه ویستی و فر
مییسکه که ی چا وانی من

ئه ی کیژره که ی په ری ئاسا ئه ی
نه رمتوله په ره ی گوول

ئه ی نپۆگزی به هاران و ئه ی سه
دان جار جوانتر له گوول

به تو ده لێم گوول ئه ستیره ئه ی
خوای جوانی خه یالی من

نه ۆرۆز

که یۆمه رس نیک ره فتار

***

نیا ئاشق نه بۆ ، وه رزو وه هاری روک نیا
نه جمۆ ، نه ۆرۆز داش دیاری ؛ نه ۆرۆزی پیروۆز ،
جه ژنه وکوڤدانه په یامش ئه شقا ، مژده ش
پرزگاری . کسن ،

واژه و " نه ۆرۆزی " چکۆوه ئامان ؟

زوانی پالّه وانی -یه نه و، دما ته ر
جه گۆردی و ده ری و فارسی و -
گیله کی ومازینده رانی و... ره
واجش بییدا که رده ن .

جه زوانی پالّه وانیه نه (زوانوو
ئیمپراتوریه کاو پارتیه وی و،
ساسانی) که کو رده سانی گه ۆره

جه زوانه ئاریاییه کانیه ، که
زوانی کوردیچ یوچانیشانه ؛ ئه گه
ر نامیوه ، به هۆ نامیوو ته
ریوه ؛ بیناسه کریاییه ؛ -صفه ت
که ۆته ن وه ئی مه وصفی . جه
بابه توو واژه و ، " نه ۆرۆز "ی ،
هه ریاسه که دیارا ؛ به شه ی یه
که مه (نه ۆ) ، به شی دوه می
(ۆزی) ، بیناسه که رو . یانی :
رۆی تازه .

گیانی تازه به ته بیعه تی به
خشو؛ "نه وړوژ" ش ، په نه ماچا .

یانئ پړی تازه ، جه مانگوو سالی
تازه ی که جه سه رزه مینوو نیمه
نه سوشتی سه سه وړوو، ته پرو
تازه و، شاد و خه ندان ، گردو
نیشانه کاو شادی و، نه شقی
و، ئاهه نگوو گورانی ؛ پپیشکه شوو
ئانیشا که رو که چی مسافره وه شه
ویسه دپړینه یشا که هه زاران
سالیڼ راش گوتینه نه وه ر؛
پیشوازی گه رم و دلدارانه که را .

سه رهوردای جه ژنه و نه وړوژی:

جه باره وسه رهوردای نه وړوژی ؛
قسئ و داستانی وغه فسانئ
فراوانئ ، ولچیی و، نویسیاینئ .
جه ژنه و نه وړوژی پپیشینه ش فره
کونا . هه رپه وچی ده یان په وایه

سه راسه ر، به شی جه قه له مره
ویشا بیه ن؛ زوانی ده ری (فارسی)
و، کوردی ، به تایبه ت "گورانی
(هه وړامی) میراتداریشه نئ ؛
واژه و - "نوک پوچ" ی ، به کار
بریان .

چه نی ویه رده ی زه مانی ، واکوو
"ک" نه مه نه ن و، واکوو "چ"
قاریان به واکوو "ژ" و، دما ته ر
"ز" . جه ئاکامه نه : نوک پوچ ،
قاریان به "نه وړوژ" . نیمه
نیسه پپسه ملله توو کوردی ؛ ده
یان سه دپن نه وړوژ- ی مشناسمی
و، گه وړه -ته رین جه ژنه ما ، جه
ژنه و نه وړوژی نه. هه ریگئ
بیمئ، ئا جه ژنی به رمئ پاره .

***

ئارو هه ر جه تاجیکستانه و، تا
میسر ، یه که م رو وه رزوو وه
هاری که به یه که م پو سالی تازئ
مؤمیریوو؛ نه وه ژبوی و تازه بیه
ی سوشتی سه ر نه وه یه و؛

تې څه باره شه و، چېگه وچاگه ،
څه سه رچه مه كانه ، گنا وه روو
چه ما .

فره ته ريشا ده سوه شكه رڼ و، بڼ
بنه ملينئ. يانئ شايستئ ته نانه
ت نامازه په نه كه رده يچ نيه نئ
! شكه ما نه بؤ كه ريشه و نه
ؤرؤزى چى دوه سه رچه مه نه
ئاوېش واردئنه: 1-سه رچه مه و
سرؤشتوو وه لآتئ. 2-سه رچه مه
و گاشمارئ ئاريائئ .

ديارا ئا هؤز و قه ؤم و مله تئ كه
به ئايين وهفه رهه نگ و داب ونه
رئتي دؤبين و،

ويشا ، دلوه شى و ، دلّبه سته گيشا
بپه ن يا څه په ؤتوو زه ملانپه نه
دلّبه سته گيشا پيدا - كه رده ن ؛
سه رهؤردائ نه ؤرؤزيشا لكان به
ئ ه ستوره ئايينى - فه رهه نځيه
كاشاره ؛

په ؤچى تاريخ كوك نيا سه روو
ئانه يه ؤ كه نه ؤرؤز ، به پاسى
څه چ زه ما ئيوه و، به كام مناسبه
ت ؛ سه رش هؤردان و، ئاروكه ئى
نام و ئاوازه و ، په نځوو ده نځشه
پيدا كه رده ن . سه رچه مه بنه
په تيه كه ش كاما .

چى بابته ته ؤبه لام ، برئ په
وايه تئ هه نئ كه بايخى فره ته ر
شا په نه دريان كه ئينئئئ :

-فئرده وسى ، څه شا نامه نه ،
سه رهؤردائ نه ؤرؤزى څه زه مانوو
" څه مشيد شائ پئيدادئ " يه ؤ ؛
گوزارشت كه رؤ . كه به به ر
ئاوردئوى خره دمه خدانه و ئه قلئ
وزانستئ و، تاريخى ؛ څه باقئته
روپه وايه ته كا ، څه واقئعيه تيه
ؤ نزيكته را .

څه تاريخه بئلايه نه كانه ؛ زه
نجيره و پئيدادئ - يا و، كيان - يا ،
پئوه زئئئ به زه نجيره و . ماد - يه
ؤ .

به جمشید بو، گوهر افشانندن
مر آن روز را ، "روزنو" خواندند

چنین روز فرخ ، از آن روزگار
بمانده از آن ، خسروان یادگار

یانی نه وړۆژ یادگاروو جه مشید
شای پېشداى - یا و، هه رچا وه
خته و سه رش هۆردان .

خه یام :

جه نه وړۆژنامه نه (به نامى خه
یامى)، سه باره ت به هۆکارو سه
ر - هۆردای جه ژنه و نه وړۆژى ؛
نویسه ش :

" هۆکارو نامه نىبای نه وړۆژى ،
ئینه بیه ن که رۆجیار هه ر 365
شه وانه رۆئ و، چاره کئ ؛
هۆرگېلۆوه به به که مین خوله کوو
(ده به قه و) حه مه ل-ى . وه چون
جه مشید ئینه شه زانا ؛ نامیش نیا
" نه و رۆژ ."

جه تاریخی فه رمایشی و ته حریف
کریای ره سمییه نه به لام ؛ دهها
سالین ته لاش کریۆ که سه له منا
به خه لکی که : پېشداى و،
کیانی سیئ ، ئه ساتیویئ نی ؟!

په ی بی بنه ما نیشانداى ئی
کۆشسه شوینستییا ده یان به لگئ
تاریخیی و عه ییئ هه ئی . وه
لئ چون باسه که چیگه نه تاییه ت
به جه ژنه و نه وړۆژى ؛ من ئا نه
یه مازوو په ی یاگئ تاییه ته و
ویئ .

فیرده وسى ماچۆ :

به فر کیانی ، یکی تخت ساخت
چه مایه بدو ، گوهر اندر نشاخت
چو خورشید تابان ، میان هوا
نشسته براو ، شاه فرمانوا
جهان انجمن شد، بر تخت او
فرمانده ژ ، فره ی بخت او

بي مانا كه نه وړوژ كه و ته ن
زمنان ، هامن ، پاييز ، يا وه هار .
پيښه نيسي و جه ژنه نيسلاميه كا .
چون ساله كيشا 354 شه وانه
پوښنه . په ي نمونه ي نه وړوژوو
ساله و (11كم) كه و ته ن 16 مانگه
و حوزه يراني (ژولای = مانگه و
7) . سلتان ج. مه له كشای سه
لجوقی، جه (471كم) كه نيشته
ن سه روو ته ختی ؛ ده
سورش دان هه ساره شناسي وه
لاتی كو باوه و، چپروو چه
مداری خه يام- يه نه كه گه وړه ته
رين فيلسوف و، هه ساره شناس و
وه ختی بيه ن ؛ گاشماريوى ده
ققيق بنياره . ئی كاره به پاکی و،
بيگه ردی به پاودانشوو هه ساره
شناسی ئاوه ختیه چپروو چه
مداری خه ياميه نه كويان . كه
نيسه يچ هه رگاشماره نه به كارش
مارا. به پاوا گاشماريه ؛
چا چركه ساته نه كه : ساله ي
كوئى ويښ ته سلیموو سالی تازئ

چون لاله ي نه وړوژ، پيالته ي مه ي
نه ده س ،
سه يران كه ر نه باخ ، لاله پووی
سه رمه س .
نوش كه ره باده و، وه ش به ، کی
چه رخه ؛
به ناگا به روټ ، كه روټ
خاکي په س .

*****

نه سيمی نه وړز، وه شا نه
پووی گول سلی چه مه ن وه شته
ر ، چن يارئ هامل ، باس جه ويه
رده ي ، چپش بو ، وه ش نيا نيد
مه عه مرا ، وه ش به ، په ر به
دل
خه يام . هور گيلوو : كن .

تا زه مانوو خه يامی ، جه ژنه و
نه وړوژی ، به پاو گاشماره كاو
ناكاتيه ؛ جياوازيش بيه ن چه نی
نيسه يه . يانی نه وړوژگه رال بيه
ن به يينو وه رزه كاو سالیته ؛

كوردى جه نه ۆرۆزى : ملله

تى گه ۆره و كوردى ، پېيسه باقپته
رومله ته ئاريائيه كا ، جه ژنه و
نه ۆرۆزى به جه ژنه و ويش
مزانوو، ده يان سه دېن جه يه كه
مىن رۆ ، يه كه مىن ما ننگه و وه
ھاريه نه ؛ ئى جه ژنى به پاو
گۆنچىاي زه مانوو مه كانى پازنووھ
و، پاسداريش چه نه كه رۆ.

ھه ر چند پارچ ، پارچه بيه ي
جوگرافىائى ملله توو كوردى به ھۆ
ده سىساوزلھېزاوه و، كه مكارى و،
نه زانكارى ده سه نده ركارا و وه
ختوو ويماوه ، نه تاوانش بو به
داراوده ۆلھ توو ئالا يپوى سه ر به
وئ ؛ كه دنيانه بشناسيو، وه لى جه
درپژائى زه مانپه نه ؛ ملله تى
چه نه ئاماو كوردى تاوانش بوئنه و
مه راسم و فه رھه ننگه ره سه نه
كه يش ؛ به رادپوى فره نڭادارى
كه رۆ. كه يو چانيشا جه ژنه و نه
ۆرۆزپه نه .

كه رۆ؛ شه ۆو رۆ ، پېكى مدر .
يانئ ھه ركام 12 سه عاتينى .

خه يامى بنه ماو گا شماره كه يش
سه روو حه سابوو گيلاي زه ميني
ده ۆروو رۆجيارپه نه ؛ مه رزنانه
ره ، نه ك ئه وه خولپاي مانگي ده
وروو زه ميني نه !! پاسه كه
ساله ي قه مه ريه ھه نه ، پي
بوئنه و ماچاش په نه تاريخي وه ره
تاوى (شمسى ، خورشيدى) .

ھيشتاي لايه نگرئ فکرو خولپاي
مانگي ده ۆروو زه ميني نه (كۆچى
مانگى) ، گه ره كشانه حاكمى گو
زه ميني با ؟!

"گاشمارى جه لالى " جا وه خته
وه سامانه دريان . ھه ر ئانه نه كه
ئيسه گنو 21 مارچ -ى . كه وه
راوه ر مدرؤ چه نى يه كه م رۆ ئه
وه ل مانگوو وه ھارى (فه روه ردين
ى) .

ره وايه توو ملله ت و،

به لام ئىنه كه ئى پىرۆزىه بيه ن
هۆكاروو سه رهۆرداى جه ژنه و
نه ۆرۆزىي ؛ خامه جه دىرزه مانه
ۆ تا ئىسه ده سوو نه يار يه ۆ بيه
ن و، ئانه ش جه به رژه وه ندى
ويشه نه ، زانان ؛ نويسه نش و،
ئانه شه كه جه به رژه وه ندى
كورديه نه زانان ؛ كه رده نش
چىروو لچاوه !!

داب و نه رقتى نه ۆرۆزى :

گر سالى ملله توو كوردى پيسه
باقىته روو ملله تاى نه ۆرۆز دؤسا
؛ چند هه فتى وه ئى نه ۆرۆزى ؛
ويشا ئاماده كه را تا به ته ماوو
وجوديشاوه ، جه نه ۆرۆزى
پيشواى كه را . چى پيشوايه گه
رمة نه ؛ خه لك كؤشش كه را به
جلوو به رگى تازه ويشا پازناوه .
ئينه هه ماهه نكيوى گونجياو
شايسته ن كه چه نى سروشتى
رپكش وزا .

ملله توو كوردى ئينا دلپۆرپنه و
جه ژنه و نه ۆرۆزىه نه . چ جه
بارى تارىخيه ۆ، چ سه روو بنه ماى
جۆگرافياى . چون كورد هه م
ئارى نؤادا ، هه م - سه رزه
مىنؤو كه ئىناش چه نه و مژيؤش
چه نه ، سه رزه مىنى باو باپويشا
هه زاران سالىن چه نه ش نيشته
جىن . يانى هىچ ملله تىؤ ته روو
ئى مه نته قه يه ئنده و ملله - توو
كوردى پيشينه ش نيا .

ملله توو كوردى سه رهۆرداى جه
ژنه و نه ۆرۆزى ، گيلدؤوه په ي
روىداد يوى فره كؤنى تارىخى كه
پىرۆز بيه ي كاوه ي ئاسنگه رى
كورد - يا ملوو ئه ژديهاك - ي
سته مكاريه ره .

چى باره ۆ هه م شانامه و فيرده
وسى و، هه م شانامه كورديه
گؤرانى - يه كى ، ئينه ي سه له
منا كه : كاوه ي ئاسنگه ر ، كاره
مانئوى بليمه تى كوردا .

- ئايرونه ۋرۆزى كه جه شه وه و نه ۋرزيه نه كړيووه ، فره باوش هه ن . نېرانه نه شه وه و ئاخريېن چوارشه مه و سائې كۆنې ، ئى كاريه كه را و ، په نه ش ملچا چوار شه مه سوورى . كه مه به س گړه ي سووره و ئايره كه يه نه .
- شيرينيچات و ، سفره ي تايبه توو نه ۋرۆزى 7 چپوئ تايبه تېش چه نه نئ كه نامه كېشا به واكوو "س" نى ، ده س په نه كه رو ؛ جه پانتاوتئيرانيه نه 7 سين باوا .
- ئه ندامئ خانه واده كا چا ده موو له حازه نه كه ساله ته حويله بۇ سه روو سفره و 7سينيه و هوورزاوه و ، به خه نده و شادى يه كترى گيړا باوشى و ملچماجا نى ده س په نه كه را و ، سائې تازئ ئه چه يوو ده س كه را پنه .
- چاشتى تايبه ته و نه ۋرۆزى ،
- دانه ويئله سه ۋرزه رده ي نه ۋرۆزى ،
- يانه ته كئاي و ، پاكيزه كه رده ي يانه ي ،
- جلوو به رگى تازه ي نه ۋرۆزى ،
- چراغانى نه ۋرۆزى ،
- شادى و هوپرپاي نه ۋرۆزى .
- ديدو بازديد و ئاشتى نه ۋرۆزى ،
- تيكله (هه ديه) ئه وه قارپا نه ۋرۆزى ،
- جه ژنانه داي و جه ژنانه ئه ساي نه ۋرۆزى ،
- كئيلئ (باريئ ، بازيئ) تايبه تئ نه ۋرۆزى و ، فره ته ر چينيشا ، فره و كه م جه نه ۋرۆزى ئارييه نه ؛ بېئئ و هه نئ .

نه ۋرۆزتا سه ۋزوو پيرۆز . به ئه شقوو ش

زایه نه ی نه

عه لی نه شره ف هولہ ند . 2004-1-20

نه یچی به نه وای گه رمی شمشالت

باوه ر وه زوان خه م و خه یالت

ده رون جوش ئاوه رد هه م ئاماوه کول

لئیده رجه نه وای په رجه سوژی دل

لئیده روه په نهجه ی په رجه نه سرارت

باس و سکاالی دلّه ی خه مبارت

***

دلّه هه م شه یدای نه گریجه ی خاوه ن

پابه ندی وه فای لای لاره کاوه ن

گه رچی مویته لآ به له رز و یاوه ن

چه مه پای سه بیران پای هانه ساوه ن

سانه یچی بابه ی نه وای گه رمی نه ی

دل که ییل و ماته ن باولچو ئوخه ی

***

ئیشی یه کزامه ن ئیشی من و تو

به نه وای شمشال به لکه م ساپژ بو

نه مه نده ن تاقه ت نه مه نده ن قه رار

په پبیه ن کاسه ی سه بر و ئینتیزار

لیده ربه زمیوه به سوز و دلگیر

ماموسای زانای په نگین په نجه ی ژیر

***

مه رسوزی شمشال بکه روم مه دهوش

وه رنه دل دیسان هه م مه یوه جوش

مه خابن ئه جه ل نه داش مه جالم

پای گوریزم به ست زوو مه پدش بالم

نه وینام به چه م یارودیارم

كۆچ و ھە وارگە ى لادە گا و شارم

***

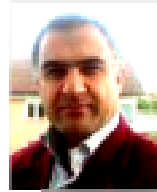
گە رچى ئاوارە و دورە وە تە نم
خاكى غە ريبى بيبە ن مە سكە نم
لە شم زيندانى رۆحم جە لاتە ن
حە ز و ئواتم تاسە ى وە لاتە ن
نە ى سە راى چۆلى دورە مە زارم
سلاّم پە رى تۆ ئە ى پاوه شارم

نۆروز

ھورامان عبدالرحمان

سوید / لوند

10-02-2009

دينيره (تيزيكرينى) پە ى قنگەرو
پيژوك كەننەدى. جە تە مومژو
كلّا وە بەرزاوە، جە و بخرتگەردە يۆ
چيرو ليفو وەرموزمسانيو ملى
پبواى ئاما و لواو دلى بلخاو چلاو

ديسان كلىپەكلپو نەورۆزى مى ،
بوە ى وە شەو گىواوى و نۆروزلى
مى. چى فەسلە نە ھەرزەكارى
دلى دەگى كوپو
كناچە بيلەكانەكاشا

"هاله کوه پرچنی...چ وخت و
واده ی ژنی...شوره کوتهن
جه بنی".

کناچه چه م که وه کی
نه و روزی "ته و روز گول" په پرو
باوشیش وه نوشه و گوشه و باخاما
په ی مارو و پیروزیایی ماچو:
نیسال ساله و نه سه پیه و
دلینه به رده ی خه مو خه فه ته کاو
ساله و پاریاو ، ساله و بهیوترین
یاوایا، ساله و گردو چیه و کاو
سه رزه مینیا
پیه و نه و بنداری وه هاریه نی.

به لام داخه کی م، ساله
جه هورامانه نه مه ردم وه وشکه یفو
شادی و پیروزیایی جه یه کتری
که رینی. به لام نیسال ته حه ییر
مه نعا، مه زانو پیروزیایی و
وه شکه یفی کیانو یان نا. چون
پیروزیایی کاتبو وه شا
که دلنیا بی که ساله و دمای
نوروزی وه شه و سه رفرزه نه،
به داخه وه ئانا وینمی سال دمای

چکه رده و پوپه و گوله گه شه کاو
وه هاریو، پیواو که لو نیای و
ته لان نه رهنیای. جه اماو لوی
گورو نازه لاه و کوزه و
ساوه لاه پیه سه و زه گیواولی
وه رمتاقو نسا را، جه یه ره قتا شو
وه رو به ریه و پیه
که له مه چه منایو نیله دایو
وه ردکا لای، جه شه له مین وارده یو
پیه گه بله و سیداران و قنگه رو
پیژوک که نده ی، جه سه رداو زقمو
گیغه گیفو وه روه و بنپا سارا پیه
هه راله و چه قالاو پاپله ژه رانه و
جریکه جریکو بلبلو قاقبه قاقو
ژه رهاو زیره زیرو هه نگی...
هه نگامه منیه می. ئاره زوو
زینده بیه یو مه یو خه یالاته ره،
شنه و هه و او جه وی و یه رده یو و
هیوا و هومید، هه و ره سیاوه ی
پامالک هرو، وه هار گلوه و یه خو
یه خبه ننانی دپو ،
هاله کوه پرچنی دورو به رو
میوه ده میا هیج بی وه روه و
بنکه مه را که رو، به لام
وه روه جوبش که رو ماچو

ھىتتار، ژەنو پيا و گرد چىنەكى
دلى دەگى پىرىنى سەرويانا و
گرکەس سەرو بانو يانەكەيشۇ
ئىركەرىوھ. ئاسمانو دەگى
بىيەشەرەدوگەل، ئىبانو ئوبان
خەلكى چىرىنى ئۆيوتىرىنى و
فرەد لۆھشى بىنى.
ئىمەجەھۆرامانەنەپىسەلوينىمى
پىرى ئۆزۆبۇ.

بەھەرھال من گەرەكم نيا
نەوروزى تەغيا بەتاپو ھۆرامانى
بژناسو، بەلكو نەوروزى بەھنو
قەلەمپەووى فرەپانو پورى
مزانو كەھەر جەھۆرامان گىرەش
ھەتا ياقو ھىندستانو
ئەفغانستانو، ئىرانو كوردستانى
گىروھە. چونكەگرد خىلو قۆمو
تيرەو تايفىقو ئى ناوچا بەشىويو
نۆروزشا پىروزكەردەنو
وگەرد لۆيىچ بەپاو عورفو عادەتو
ويش لوان پىوای نۆروزبۇ. ديارا
بەپاو سەرچاوە زانستىيەكا نۆروز
ئىننەكونا پالشدان ئەفسانەيچۇ،
مەخسەدم ئانەنەچا

سالى ماچمى وەشلەيم بەپارى ،
مەردم جارا پاسەواچى بەلام
چىلوى مشيوم واچمى ئارو
وەشلەيم بەھىزى. جا پۆكەى
حەزمەكەرو پىروزبايو كيانو
كەئەسلەكەش پىچەوانەو
وەشىەكاو مەردمو ھۆرامانىا.
كاتيو تاغو شاد بو كەسەرجم
يان ھەر ھىچنەبوو ئەغلەبو
مەردمو ھۆرامانى تىروتەسەلو
شادبوو، لانىكەم فرەو
مەردمەكەيما بەلەمەى ئاورا
سەرەنەنيوشە، يان ھۆرامان
گرمەش بى چەنى زەماوناو،
كولەچوارشەمماو، قىروھو
پاوكەراو، گالەگالو ھەرزەكاراو
كويسانا، قنگەرو پىژوك كەنا.
ھىتتارەكىما گاویتەكشا
مدانەوئى پەى ميوكالاو باخ
كالای، يەرەقەكەيش بىنو كولى
گوشدريژەكەيشەرەو ويچش
گايىنچەكەى كەرو قەدشەرە.
ويىرم مەيوكەياوى پو 21 مانگەو
يەرى ئىتەر ھەژارو دۆلەمەن،
روشنويرو بىسەواد، كرىكارو

ويچما بزناميش پسه په مزويو
شوناسی کوردیو هه رپاسه
پسه جه ژنيوی کونی نه ته وه بی
پیش وه نه گیرمی و
پسه میراتیوی زه ریفو باو باپیریما
که مژده ئاورو وه هاریو
زیننه بیه یو یا پاریزگاریش
وه نه که رمی .

راسه کیش سه رو سه رهورد او
نوروزی ، زانیاری
متمانه پهنه کربیی فره که مینی و
به تاییه تیی سه رو میژوو
سه رهورد او ئی جه ژنه کونی،
په یلوی جوراو جوری و ئو
یونه شی فرینی: بریو که سی
ئینی سه رو ئا باوه پیه که
فارپای وه رزی و ئاووه هواو
مهردمو، نه ته وه
چهره سه ره تاییه کا یان وه لی
جه میژوو
نه ته وه سه سه قامگیریه کا دلی
کوردستان و ده ورو به ری
که چیگه نه جاروبار نامی بابلی
به کار ئامینه، بیهن سه رچاوه و

میژویچه که دیار او ههن کونته را.
جا ههر ئی کونیه پهی ویش
ده لیلو ئانه یه نه که هیچ خیلو
تایفه و نه ته یو مغتاڅو که روش
تا پو ویش. به لام ههر ئی
نه وروزه جو یشنه شوناسو
نه ته وه و کوردیش پاریزنان
جه تیکه لاییه
نه ته وه کاتهری، پهی نمونه
چه نی عه ره بیو تورکی . چی
حاله ته نه گورد تا وانش
به دوباره که رده و
جه ژنیشنه اسنامه و ویش پاریزنو
وه ویچش جیا که روڅه چه نی
نه ته وه کا ته ری ئانا وینمی
به رگیوی سیاسیچش کریانه نه و
سالانه پسه و سیمبولیوی کوردی
پسه و گوچه وه نی چه قبو چه مو
دورمه ناو کوردیه ره.
جه تورکیه نه که نوروز مه یو ئیتر
که مالیغاشسته کی ده سکه را
به گرتو و بریه و ئیپانه که رده و
کورده کا، چاره نه کوردو تورک
فره به ره حهت جیلکریوڅه. جا
پوکهی به بی ئانه یه به تا پو

ھەژارى بىيەن، (كەئىمەي كورد بەكوردش مزانمىو ھېرىو روشنفكرىچ گومانشا ھەن) ئۇ زوحاك نامبوى پادشاو زوردارى پاسبىھنۇ و بەسەركۆتەي ملو زوحاكىھ رەدەسەلاتو زوردارىش كوتا پەننەئوردەن ، ئىتر ئى پوشا كەردەن بەئوروز.

چن كەسىوتەر نۆروزي بەجەژنىوھى ئايىنىھ وھلى زەردەشتىھ كاو ئارىياىھ كاش مزان، ھېرىوچ بەھۆو گرنكى ئىرى جەئايىنو زەردەشتىھنە، بەجەژنىوھى ئايىنىھى زەردەشتىھش مزان كەتا ياوان ئى سەردە مەكەئىمەش چەنەژبومى پىشىوھ كەھەن فارىياش ئامان ملەرە. بەلام بەپىچەوانە و ئىنىشا گردى بەشىوى فرەجەلېكۆلەر او شارەزاىو نۆروزي ئىنى سەرو باوھرىوى كەگواىا جەمشىد شا كەبىوچەپاشاو پىشداد بىھ كا بىيەن، نەورۆزش ئاردەنەنەو

پىداىبىھ و نۆروزي. ھېرىو جەتارىخ نويسايچ ئازەلدارىو كشتوكال كەردە و مەردمەكاو دەوروبەر و بەتايىھتەي مەردمە بىنو پوبارەكاو دىجلەو فوراتى پىسە) ئىلامى يان عىلامى ، كاسى، گوتى، ئورارتو، مېتانى و مەردمەكاتەر و ئى مەملەكەتەيھوئى ئامى ئارىياىھ كا پەي كوردستانى و دەوروبەرىش بەسەرچاوه و نەورۆزي مزان.

پاسبىھنە ئارىياىھكى بەمىراتگرو ئى نەرىتە مزان و ھېرىوتەرىچ باورشا پاسەنەكەخود و ئارىياىھ كا بەئەرە مەرزىارو نەورۆزي دريا قەلەم و تەنەت چن نەتەو بوىچ چى نەتەوا نامىما بەردى ، بەئارىياى نامى ھېرىا. كەسانىوتەرىچ ماچا نەورۆز پوبوا كەچى پونەكاوه و ئاسنگەرى كەمرۆقىوى ئازادىخواز و لايەنگر جەچىنو

چې پرونه بيهن به پاشاو،
مه راسيمو تاجسه رننپايش
به رده نپراوه . پهلويته ريچ
هه نى كه گوايا چې پرونه ئير
(ئاير) ئيزيانو مه ردم
دور شه نه گليري به نو و نامى ئى
روي شا نيان، نوروز، يانى
رويوى تازه . دهى كه چې
هيمنى موكريانى (شاعير)
ماچو نوروز په يوه نديش
به مه سه لى ئابوريو بيهن،
مه ردم ئاز له كيش
ويشكه ردينيو به بونه و گوشتو،
شوتو، په ژمو، پوسه كه يشو
ژيوان، ئيتر مه ردم
مه جبري بهن چهنى ئى
ئاز له ليشه هوارو هوار و
گه رميانو كويسان كه رو. جا
وه ختيوه نه كه كه سه رداو
زمسانى نه مه نه نو گله زيان
(گه له زياى ئا وه خته نه كه ئيتر
مه يو بز گوره نه مزنا ره و
شوانه گه له و ده گى مزنو بهر،
ياني به رو ويشكه رو چونكه ئافو
هه وا وه شا پيا تافو به رو

بوسو، وه ختيو ئى فاريابه مه يو
ملو سالي ره به پويوى
تازه مژماريو كه گر كه س
دلوه شاو هه ژاره كى دهره تان شا
زياتر هه ن په ي ژيوى . دملى
ئانه چه هه ر چې فاريابى
وه رزيه نه ئيتر ساوه لى
جه نه ديشا باو ساحيب ئاز له ليج
فره دلوه شا به كه ره و روه نو
ماسو دوه كه يش . دلى ئى گردو
پروسه يه نه، به په لخوا و ماموسا
هيمنى نوروز ئامان دى .

جه كو تانه گه ره كما واچو ،
به له په ليوئ جيا جيئ فرى
هه نى سه رو نوروزى وه هه تا
بلميره قولاي تاريخى نوروز
كونته ربو، به لام به په لخوا و من،
سه رچا وه و نوروزى چ ئامى
وه هاريو زينه بيه يو سروشتى بو
يان ، چ باوه رما به شوپشه كه و
كاوه ي ئاسنگه رى و وپناى
كوشكه و زوحاكيو و نه مه نه ي
زولم و زورداريى يان ئيسته يو
ئيرى بوو يان باورما به رو

جەئەدابیە و پیغمەریوی یا
ریشچەرمبوی بو، یان ئی
رویەدلی ئابینیوی فرەکون و
مەردمو کوردستانی و تەنانەت
وہلی جەتاریخیچۆ
سەرچەمەش گرتەبوو، یان
بەقۆلو ماموسا ھیمنی
رەحمەتی سەرچەمە و نۆروزی
ئەلاقەمەندا بەئابووری مەردمو
ئی سەرچەداو کوردستانیۆ،
وہیا ھەریو چی
چیوا بەنیشانبو جەنیشانەکا و
خوای گۆرەیش بزانی، ئانە
کەجەگردی روشنترە
ئانەنەکەرۆ نۆروزی جەلا و
مەردمو ئیمۆ رویوی وەشا و ئی
مەردمو
ئیمەچەھەمیشەجەگردچیویوی
وہشی بیبەشبیەن و گرد رویوی
وہشیچش چەنەئەسنیانو
ھەمیشەچیرو چەپوکە و
دوژمنانەبیەنو چۆسیانو

وہمەردمو ئیمە ئی روشا
وہشمسیو، گرد بەھۆو ئامای
وہھاریو سەوزایی و تەمامیای
زقمو سەردای دلشا شادا و
دەرمتانیویچا پەہی ھەژارو
بیدەسەکا. ئیمەچ بەشادی
مەردمەکەیمو سۆزییەۆ
ناوچەکەیمو شادینمیو نۆروزی
سائی تازی جەتەمامو ئانەتەوا
پیروزەکەرۆ کەدوسی
نۆریزیەنیو بەپیریئۆ ملا،
بەتایبەتینەر ھۆرامانی
ھەمیشەسۆزو
مەردمەسەربەرەزەکەیش.
ئاواتم ئانەنەکەسائە تازی
سائەو برایەتیو دادپەرەریو
ئازادی بوو وەسائەو
دەسکۆتەبەنرخلو سەرنگۆنبیەو
کۆشکەو زوردارەکا و دەسوپا
بەستەو ونوہراو مەردمی بوو.
(ئینشاللە).

Hawraman Junral

Guvarewe manganen Destew Nwisera Horamani bershke ro

Jmare 19 u Mangew 3 y Salew 2009

www.hawramanet.tk

Guvaro Horamani
Guvaro Horamani